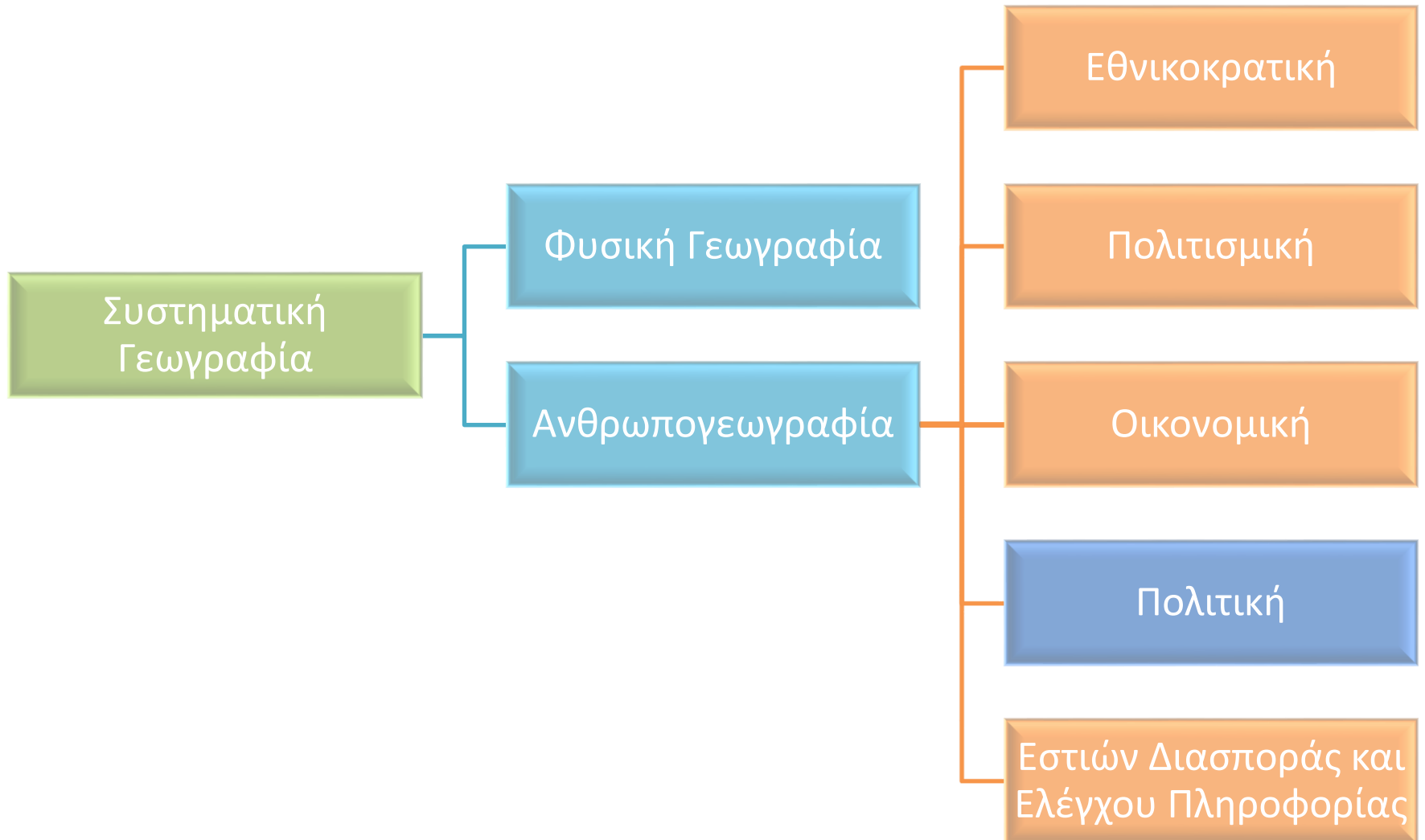

Γεωπολιτική και Διεθνείς Σχέσεις

Πρότυπο ΓΕΛ Ευαγγελικής Σχολής

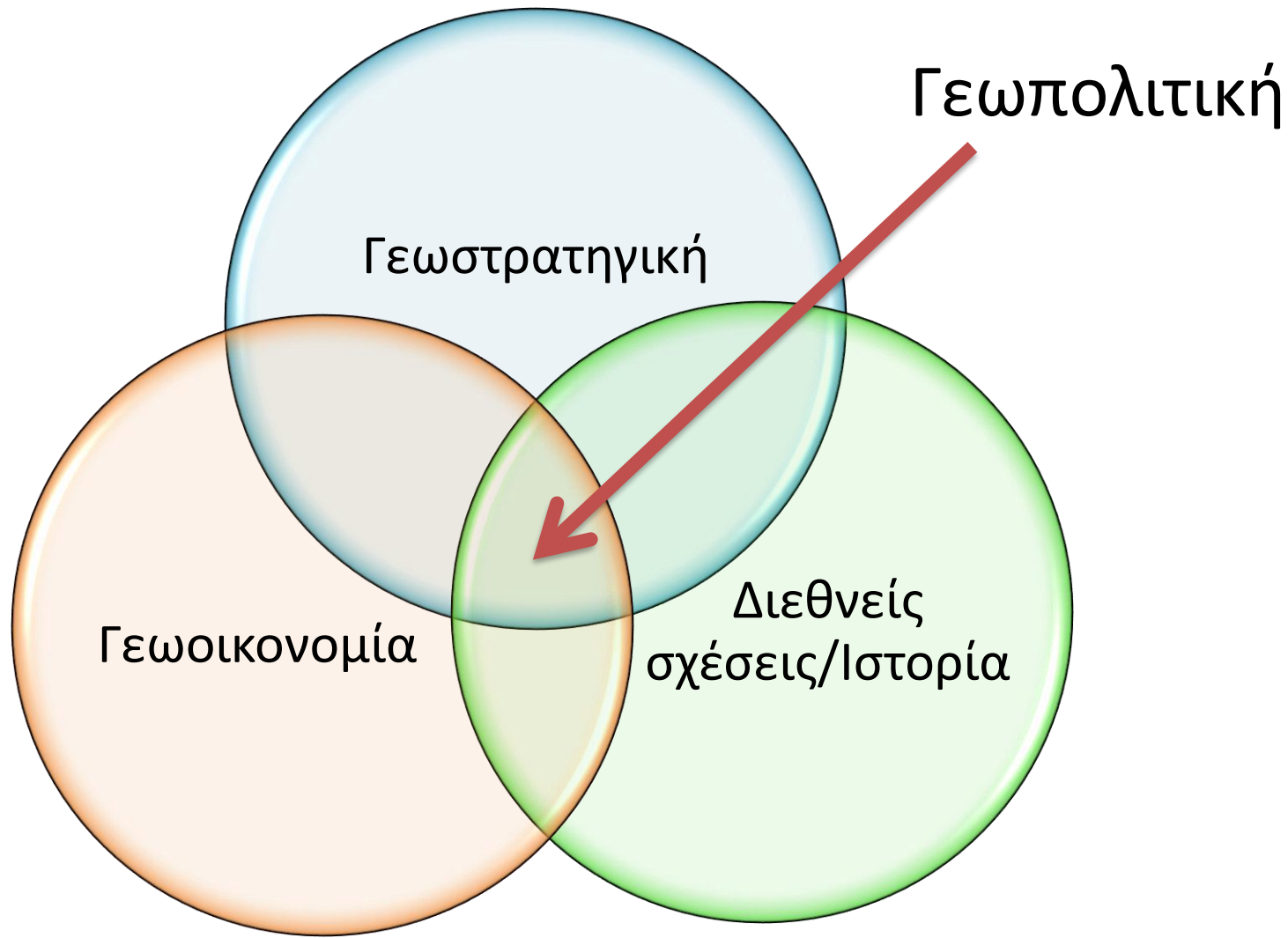
10/06/2020

Συναφείς κλάδοι

Γεωπολιτική

«Η γεωπολιτική είναι μια μέθοδος γεωγραφικής ανάλυσης που χρησιμοποιείται για τη μελέτη και τη διερεύνηση της επίδρασης που έχουν οι γεωγραφικοί παράγοντες στις διεθνείς σχέσεις, ειδικά στους τομείς της οικονομίας και του στρατού, καθώς και η αξιοποίηση των γεωγραφικών παραγόντων από τις πολιτικές εξουσίες προκειμένου να αποκτήσουν ισχύ και να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά του κράτους τους.»

- Η Γεωστρατηγική συνδέεται με την έννοια της πολιτικής ισχύος και της εξωτερικής πολιτικής. Ουσιαστικά είναι οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε στρατιωτικό επίπεδο βάσει της γεωπολιτικής
- Η Γεωοικονομία μελετά τις οικονομικές δραστηριότητες ως προς το γεωγραφικό περιβάλλον
- Διεθνείς σχέσεις είναι το σύνολο των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των υποκειμένων της διεθνούς πολιτικής

Ιστορία γεωπολιτικής

Γερμανική Σχολή:

- Friedrich Ratzel: Ιδρυτής της γεωπολιτικής. Επηρεάστηκε από το Δαρβίνο
- Rudolf Kjellen: Η γεωπολιτική πρέπει να αφιερώνεται στην ανάλυση της φύσεως του κράτους.
- **Karl Hauschofer: Η ναζιστική Geopolitik.** Η γεωπολιτική θα πρέπει να συμβάλει στην ανάδειξη στο διεθνές προσκήνιο, ενός περιορισμένου αριθμού κρατών διεθνούς ακτινοβολίας, μεταξύ τους και η Γερμανία

Γαλλική Σχολή:

- Demangeon(1872-1940): Σφοδρή κριτική στη Geopolitik
- Jacques Ancel(1879-1943): Θεμελιωτής της γαλλικής σχολής, αν και επηρεασμένος από τη γερμανική μεθοδολογία, αντιτίθεται σκληρά στη Geopolitik
- Yves Lacoste: Θεμελιωτής της σύγχρονης γαλλικής σχολής, νέα προσέγγιση που εστίαζε στο παγκόσμιο σύνολο, απευθύνθηκε σε περιβαλλοντικά ζητήματα

Αμερικανική Σχολή:

- Alfred Mahan: Ο πρώτος που ερμηνεύει την παγκόσμια ιστορία ως διαμάχη για τον έλεγχο των θαλασσών, πρόβλεψε τη διαδοχή της Βρετανίας από τις ΗΠΑ στη θάλασσα.

Διεθνείς σχέσεις

- Το σύνολο των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των υποκειμένων της διεθνούς πολιτικής: Κράτη και Διεθνικοί Δρώντες
- Η επιστήμη των Διεθνών Σχέσεων αναπτύσσεται μετά των Β' ΠΠ. Εδράζεται κυρίως στην Πολιτική Παιδεία αλλά αντλεί στοιχεία και από το Διεθνές Δίκαιο και τη Διπλωματική Ιστορία

Κύριες έννοιες των διεθνών σχέσεων

- ✓ Εθνική κυριαρχία
- ✓ Διακρατικό σύστημα
- ✓ Ασφάλεια, ελευθερία, τάξη, δικαιοσύνη, ευημερία ως βασικές αξίες ενός διακρατικού συστήματος
- ✓ Ρεαλισμός, φιλελευθερισμός, διεθνής κυριαρχία, διεθνής πολιτική οικονομία ως κύρια ιδεολογικά ρεύματα μελέτης των διεθνών σχέσεων

Κύριες έννοιες των διεθνών σχέσεων

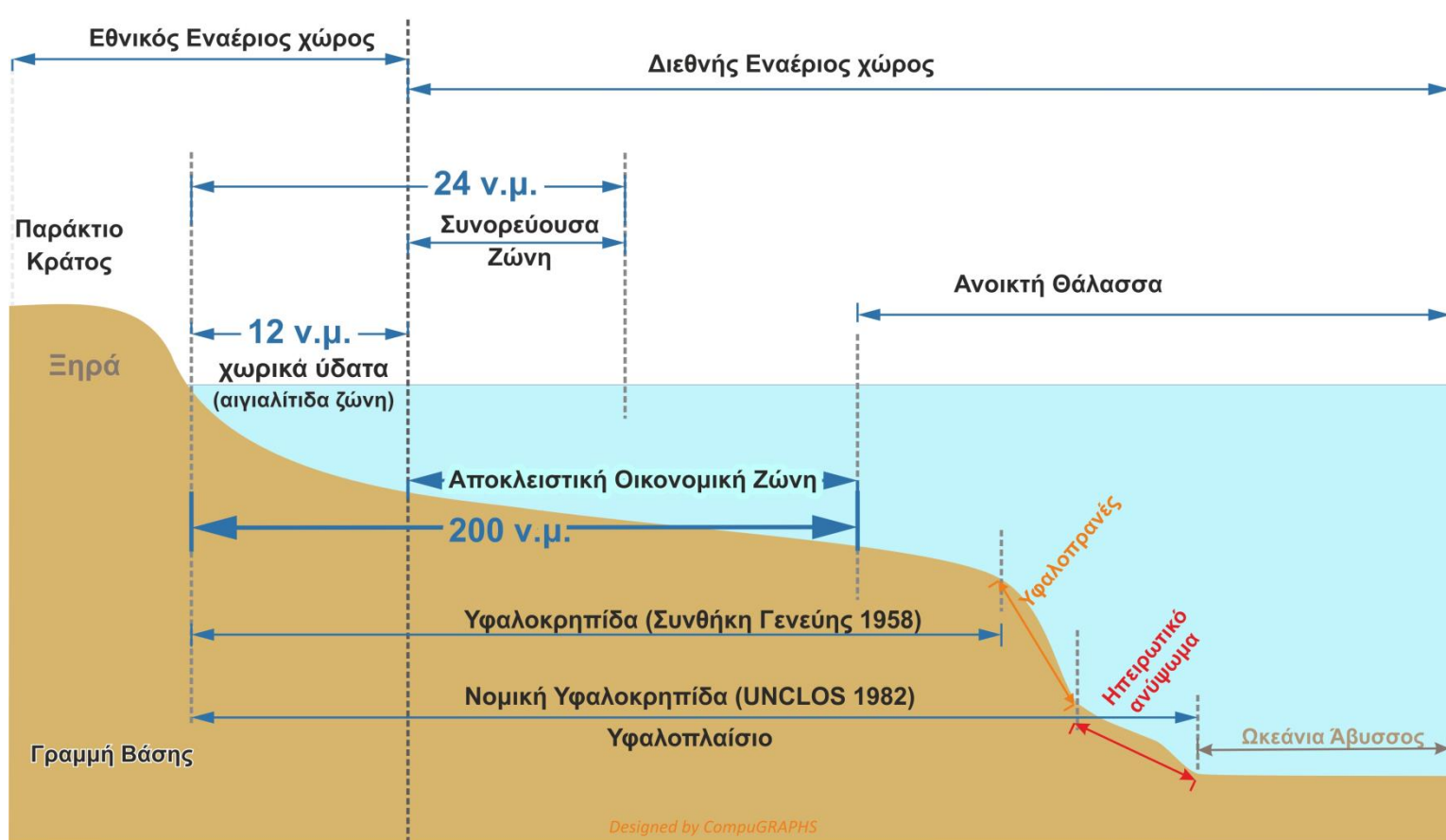
- ✓ Δίλημμα της ασφάλειας: Αναφέρεται σε καταστάσεις που κυριαρχεί η αναρχία, στις οποίες ένα κράτος λαμβάνει μέτρα προκειμένου να επιβεβαιώσει την ασφάλειά του, π.χ. αύξηση στρατιωτικής του δύναμης, εξωτερικές συμμαχίες
- ✓ Ισορροπία δυνάμεων: Η πεποίθηση ότι προκειμένου τα κράτη να ευημερήσουν, μπορούν να εμποδίσουν οποιοδήποτε άλλο κράτος από το να αποκτήσει υπερβολικά πολύ στρατιωτική δύναμη

Υφαλοκρηπίδα

Έχουμε δύο ορισμούς:

- Γεωγραφικός: το τμήμα το οποίο αποτελεί την ομαλή προέκταση της ακτής κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας ως το σημείο στο οποίο αυτή διακόπτεται απότομα
- Νομικός: ο βυθός της θάλασσας εντός ακτίνας 200 ναυτικών μιλίων (370 χλμ.) από την ακτή. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από τη γεωλογική μορφή του βυθού. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, η ακτίνα αυτή δύναται να είναι μεγαλύτερη και των 200 ναυτικών μιλίων, φθάνοντας έως τα 350 ναυτικά μίλια.

Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη

Ουσιαστικά:

ΑΟΖ = ΝΟΜΙΚΑ ΟΡΙΣΜΕΝΗ ΥΦΑΛΟΚΡΗΙΔΑ – ΧΩΡΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

Διεθνές δίκαιο / Status quo

Το σύνολο των νομικών κανόνων που αφορούν σχέσεις είτε ανάμεσα στα κράτη και διεθνείς οργανισμούς, είτε ανάμεσα σε πρόσωπα που ζουν σε διαφορετικές επικράτειες ή εξαρτούν έννομα συμφέροντα που διέπονται από τα δίκαια των διαφόρων κρατών.

Ο όρος status quo σημαίνει «όπως είναι τα πράγματα», και χρησιμοποιείται κυρίως όταν θέλουμε να πούμε ότι ένα κράτος θέλει μια κατάσταση να παραμείνει όπως είναι.

Casus belli

Διεθνής διπλωματικός όρος, που αποδίδεται στα ελληνικά ως «Αφορμή Πολέμου».

Η τουρκική Βουλή εξουσιοδότησε με ψήφισμά της (8/6/1995) την τουρκική κυβέρνηση, εν λευκώ και στο διηνεκές, να κηρύξει πόλεμο (casus belli) στην Ελλάδα σε περίπτωση που η τελευταία επεκτείνει την αιγιαλίτιδα ζώνη της πέραν των 6 ναυτικών μιλίων

Γεωπολιτικά ζητήματα της Ελλάδας στο χώρο της Μεσογείου

- Αμφισβήτηση χωρικών υδάτων και ΑΟΖ της Ελλάδας και της Κύπρου από την Τουρκία
- Προσφυγικό ζήτημα (Έβρος και Αιγαίο)
- Κυπριακό
- Πανδημία και τουρισμός
- Οικονομική κρίση
- κ.α.